

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

CUVÂNTAREA P. S. EPISCOP N. COLAN

rostită în ședința Academiei Române din 3 Iunie a. c.

Domnule Președinte,
Domnilor,

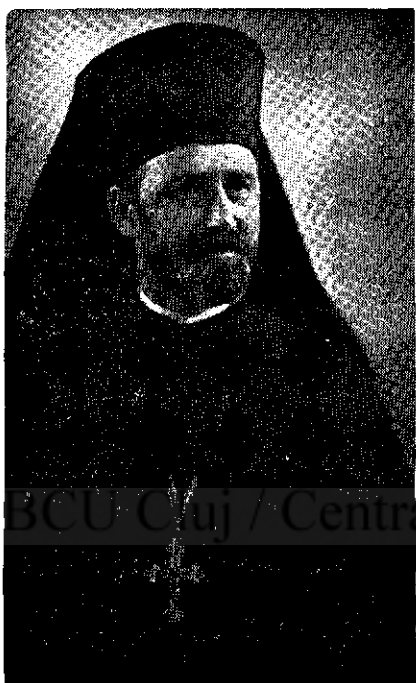
Mă găsesec într-una dintre cele mai mișcătoare clipe ale vieții mele, fiindcă iau cuvântul spre a vă mulțumi pentru marea cinste cu care m'ați încununat, alegându-mă membru de onoare al celui mai înalt așezământ de cultură al neamului nostru.

Desigur, gândul care v'a călăuzit când ați purces la această alegere n'a izvorit din prețuirea vredniciei mele zidite pe vre-o osebit de bogată lucrare științifică. Pentru acest fel de lucrare — după așezata vorbă a cronicarului — „timp hodenit și gând slobod trebuiaște”. Iar eu nu l-am prea avut. Imprejurările vieții m'au împins de timpuriu — încă de pe când eram student — în tranșeele scrisului misionar, iar ceva mai târziu viața bisericească m'a atras în orbita sa, cerându-mi întreg rodul ostenelii mele. Așezământului sacru, sub pavăza căruia s'a desfășurat destinul neamului românesc, i-am închinat toată râvna și însuflețirea mea, înțelegând că'n felul acesta îmi slujesc devotat și nația într-o care m'am născut.

De altfel nu noi suntem stăpânii propriei noastre vieți. Pașii vieții noastre sunt călăuziți de Dumnezeu. Datoria noastră este să nu ne împotrivim rostului pe care Atotputernicul ni-l rânduieste în această viață, ci să chivernisim cu credință talantul ce ni s'a dat. Toată înțelepciunea vieții în ascultarea de Dumnezeu zace. Nici Mântuitorul nostru Isus Hristos n'a venit să-și facă voia Sa, ci voia Celui ce L-a trimis.

Și totuși, asta nu-i filosofie de rob, ci înțelepciunea omului duhovnicește slobod. Robul ascultă n'crunțat și de frică; creștinul, slobod întru Hristos, ascultă senin și din dragoste.

Eu așa am învățat din Evan-

P. S. S. Episcopul NICOLAE COLAN

ghelia Domnului, pe care am ispitit-o și-am tâlcuit-o, ca dascăl, doisprezece ani de zile, ucenicilor mei, iar de doi ani de zile o tâlcuiesc, ca vlădică, credincioșilor încredințați păstoririi mele.

Conștient de puținătatea vredniciei mele, vă rog să-mi îngăduiți, Domnilor, să nu tâlcuiesc alegerea mea în Academie decât ca un omagiu pe care cei mai străluciți reprezentanți ai științei și culturii românești îl aduc Bisericii neamului.

Această Biserică, da, este vrednică de înalta D-voastră cinstire. Fiindcă fiii Ei și-au zugrăvit credința în icoane, sau și-au cioplit-o'n cruci, sau și-au durat-o în lăcașuri sfinte — dându-ne începuturile artei noastre. Ale lor sunt stângacile, dar așa de prețioase însemnări, din care D-voastră încheogați zbuțumata istorie a neamului. Slujitorii Ei ne-au împrietenit cu luminătorul meșteșug tipograficesc. Ei ne-au fost cei dintâi dascăli. Ei au mângâiat cu cetania din Molitvelnic sau din Psaltire pe înaintașii noștri în clipele de izbeliște, întărindu-le și sporindu-le credința în izbânda cea mare care avea să

vină. Pe urma ostenelilor și jertfelor lor ce-au dobândit ascultare la Dumnezeu această izbândă a venit. Soarele ei ne luminează și ne încălzește pe toți. Viețuim și creștem în ea sub neadormita grije și îndrumare a înțeleptului nostru Rege Carol II-lea.

Pentru aceste pricini, Ei — Bisericii noastre dreptmăritoare — i se cuvine cinstirea.

„Cu darul pe care l-a primit fiecare, sluiți al-tora, ca niște iconomi ai harului cel de multe feluri al lui Dumnezeu.”

1 Petru 3, 10.

Bunul Dumnezeu să vă binecuvinte cu roduri bogate aceste osteneli și să vă facă parte de marile bucurii, pe cari nu le aduce decât conștiința datoriei împlinite.

Sfințirea bisericii din Gălpâia protopopiatul Unguraș

Luni, a doua zi de Rusalii, în 12 Iunie s'a sfințit cu deosebită solemnitate biserica cea nouă din parohia noastră Gălpâia în protopoiatul Unguraș. Această parohie străveche, deși înconjurată de multe comune de altă lege a rămas românească și ortodoxă, ocrotindu-și credincioșii într-o biserică de lemn mică și bătrână de vremi. Venind în parohie ca păstor sufletesc inimosul preot Gavril Câmpian, harnic și devotat slujitor al altarului, după multe și grele străduințe și sacrificii a isbutit să ridice biserica cea nouă de astăzi, biserică de piatră frumoasă și luminoasă, dominând peste întreaga comună. Locul pe care s'a zidit este dăruit de d-l inginer Dr. Leo Bohățel, arhitectul consiliului nostru eparhial, iar zidirea s'a înălțat din daniile credincioșilor din sat și din ajutoarele primite dela alți binefăcători din alte părți.

Sfințirea bisericii a săvârșit-o P. S. S. episcopul nostru Nicolae. Plecând dela reședință Luni dimineața însoțit de P. C. Dr. Sebastian Stanca, Laur. Curea, Ioan Cioara, diaconul Anatolie Scurtu și corul teologilor sub conducerea d-lui Dr. Vasile Petrașcu, drumul P. S. Sale a fost un adevărat drum de biruință creștină și națională. În toate comunele ortodoxe și gr. catolice a fost întâmpinat de preoții, primarii, învățătorii cu elevii școalelor, premilitari și străjeri, intelectuali și popor, în fața porților de verdeață împodobite cu icoane, prapori și drapele naționale.

În comuna Sutor ne-a întâmpinat preotul gr. cat. Traian Bodelecan cu primarul Alexe Costan și poporul din sat, în Zimbor protopopul tractului Ioil Ghiurișan cu preotul local Simion Curea, avocatul din Zălau, membru al adunării noastre eparhiale, Dr. Iulian Domșa cu Doamna, intelectualii și tot poporul din comună. În comuna Sânmihaiul-Almaș de preotul Virgil Tămășan, inv. Victor Har, primarul Crișan, corul foarte bun al Șoimilor și o mare mulțime de popor. În parohia noastră Hida ne-a așteptat preotul Ion Clonța, primpretorul Rusu, primarul Ciucă, cu toți intelectualii și poporul din comună, iar doamna preoteasă a oferit P. S. Sale în numele Societății femeilor un frumos buchet de flori. Comuna Balca a îmbrăcat întreagă haina de sărbătoare, toate porțile și gospodăriile țărănilor au fost împodobite cu covoare țărănești. Lângă biserica veche de aproape 200 de ani ne-a întâmpinat preotul Emil Miclea cu toți credincioșii. P. S. Sa a vizitat câteva clipe și biserica.

La granița județului Cluj și Sălaj ne-a așteptat cu o inimoasă cuvântare prefectul județului Sălaj, d-l colonel Petrescu, cu d-l maior de jandarmi Lațiu și revizorul școlar Popescu. În comuna Rachis ne-a binevențat preotul Valentin Pop în fruntea poporului, iar în comuna Chendrea preotul gr. catolic cu credincioșii.

În fața bisericii noi din Gălpâia ne-a întâmpinat preotul Gavril Câm-

pian cu doisprezece preoți și o mulțime de credincioși veniți din toate satele din jur.

P. S. Sa împreună cu clerul său a săvârșit apoi sfințirea Bisericii și Sf. Liturgie. La sfârșitul acesteia a ieșit afară, unde în fața câtorva mii de oameni, pe o estradă împodobită cu flori și verdeață, P. S. Sa a rostit o înălțătoare predică, îndemnând poporul să caute mângăierea sufletească totdeauna în biserică și să-o cerceteze cu mic cu mare, cu bătrâni și copii, pentru că numai biserica poate da omului și neamului tăria de viață.

La casa parohială s'a ținut apoi o recepție la care s'au prezentat reprezentanții tuturor instituțiilor din județ. A urmat o masă comună în sala cea mare a școlii. În cursul mesiei a cântat fanfara regimentului de vânători de munte din Zălau.

La masă a ridicat cel dintâi cuvânt P. S. Sa episcopul Nicolae pentru M. S. Regele. A mai vorbit protopopul Ioil Ghiurișan pentru P. S. Sa, d-l cons. Dr. Seb. Stanca pentru marii sprijinitori ai zidirii păr. Câmpian, d-l colonel Petrescu și d-l inginer Bohațel, profesorul Leontin Ghergariu, canonicul Iuga pentru P. S. Sa, fostul primar al Orăzii d-l Egri pentru buna înțelegere între cele două biserici românești, d-l adv. Dr. Dionisie Roman pentru isbânda idealului național, iar la urmă preotul Gavril Câmpian a mulțumit tuturor binefăcătorilor și oaspeților pentru frumoasa contribuție ce au dat-o la realizarea festivității de astăzi.

La sfârșitul serbărilor P. S. Sa și însoțitorii s'au întors la reședință.

Participant

Congresul Oastei Domnului.

Deschiderea congresului din Sibiu a fost precedată de mărțurisirea ostașilor, act care s'a săvârșit în catedrala mitropolitană.

La ora 9 dimineața, în prezența tuturor delegaților Oastei și a altor credincioși din localitate, I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului, înconjurat de un ales sobor de preoți a oficiat sf. Liturgie.

La sfârșitul slujbei I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului, a rostit o înălțătoare predică, în cadrul căreia, după ce a evocat momentul biblic, când cei 12 apostoli au fost înțăriți în credință și luminați prin pogorârea Duhului Sfânt, a spus că mai ales astăzi, la praznicul Rusaliilor trebuie să ne apropiem cu mai multă căldură de altarul Bisericii lui Hristos.

Vorbind despre ostașii înregimentăți în mișcarea care-și ține cel de-al șaptelea congres, I. P. S. Mitropolitul Nicolae spune: „A fi astăzi creștin și luptător sub aripa Bisericii, presupune a fi primit mai dinainte în trupul tău, duhul lui Hristos, ziditorul Bisericii. Ostași ai lui

Hristos sunt numai aceia cari se manifestă în cadrele Bisericii, deoarece la temelie Bisericii este jertfa de pe Golgota. Fiul Domnului a devenit stâlp al Adevărului, pe care nici porțile iadului nu-l vor putea birui“.

După ce s'a făcut împărtășirea cu sfințele taine, ostașii s'au strâns în curtea Academiei teologice Andreiene, unde li s'a servit masa.

După amiază la orele 3, a avut loc în aula Academiei adunarea congresiștilor, cu care ocazie delegații și-au spus cuvântul și s'a făcut sfințirea steagului Oastei Domnului din localitate.

A doua zi congresul a ținut ședință în Teatrul orașenesc, tot sub conducerea I. P. S. Mitropolit Nicolae, care a mulțumit ostașilor pentru activitatea lor în folosul Bisericii. Au mai vorbit numeroși fruntași și ostași. Congresul s'a terminat cu cântări religioase. Oastea merge acum pe drumul cel bun.

„Căutați pacea cu toți și sfințenia, fără care nimeni nu va vedea pe Domnul.“
Evrei 12, 14.

O sărbătorire binemeritată.

Împlinind părintele protopop Florian Rusan din parohia Alba-Iulia Maieri 50 de ani de activitate pastorală în această parohie, Consiliul parohial a aranjat numitului preot, protopop onorar o serbare frumoasă, la care în afară de poporul din parohie a luat parte o mare parte de intelectuali, preoți din tract, membrii adunării protopopești, organizația F. O. R., Reuniunea femeilor, Reuniunea meseriașilor și reprezentanți ai bisericii greco-catolice și ai armatei, precum și ai administrației din județ.

Serbarea a avut loc Duminecă în 5 Iunie. S'a săvârșit sf. liturgie, de un sobor de preoți în frunte cu P. C. Consilier eparhial Laurențiu Curea, asistat de prot. Alexandru Baba, prot. Florian Rusan, preoții Nicolae Muntean din Cricău, Ioan Pop din Craiva, Ștefan Jurca din Tibru, Nicolae Puia din Alba-Iulia-Partoș, Mircea Fodorean din Bucurdea-vinoasă I, și Liviu Muntean din Meș. Răspunsurile le-a dat corul bărbătesc al parohiei, cu o existență de 40 ani.

După sf. Liturgie prot. A. Baba a citit o rugăciune de mulțumită și prin o cuvântare potrivită a relevat munca frumoasă ce a dezvoltat preotul sărbătorit în cursul activității sale, legând de numele său întreaga operă de organizare a acestei parohii. Poporul și asistența a ascultat cu satisfacție cuvântul rostit, după care învățătoarea Miș Muntean prin o cuvântare emoționantă evocă munca de catehet a sărbătoritului, care își făcea

catehizația în zilele de Miercuri după masă, spunând că aceste ore de catehizație erau cu adevărat ore de reconfortare creștinească și națională. Consiliul parohial prin membrul său Mihai Cioancă, relevă munca sărbătoritului în parohie și în semn de recunoștință oferă sărbătoritului din partea credincioșilor o cruce de argint aurită pentru altar. Dl Colonel Dumitrescu a mulțumit în numele Armatei.

A răspuns emoționat păr. Fl. Rusan, mulțumind tuturor pentru această sărbătorire, care l-a surprins mai ales, că nu l-a prevenit nimenea de ceea ce se plănuieste.

După programul din biserică a urmat un banchet la care a luat parte aproape 100 invitați în saloanele Palatului Reuniunii meseriașilor români din Alba-Iulia, cu care ocaziune au toastat P. C. Consilier Laurențiu Curea pentru Rege, Prot. Al. Baba pentru P. S. Episcop și felicită pe sărbătorit în numele preoțimii și al Adunării protopopești, Prot. Vasile Urzică în numele Bisericii unite, Dr. Romul Boca în numele F. O. R., Cornel Cirlea în numele orașului, Petru Roșca în numele Reuniunii meseriașilor, Vasile Șandru în numele enoriașilor și Dr. Ioan Pop în numele prietenilor. La toți le răspunde sărbătoritul.

Serbarea a luat sfârșit într-o atmosferă de caldă simpatie pentru munca frumoasă și multilaterală dezvoltată de păr. Florian Rusan vreme de 50 ani.

CONFERINȚE PASTORALE

Cerc religios în Țara Moșilor.

Cercul religios 3, al protopopiatului ortodox Lupșa din Munții Apuseni s'a ținut anul acesta în zilele de 14—15 Mai, în parohia Valea-Geogelului, jud. Alba.

Insemnătatea zilei a fost mărită prin faptul că tot atunci în cuprinsul serbărilor religioase președintele cercului pastoral păr. Gheorghe Lazăr și-a serbat jubileul de 80 ani de viață, 56 ani preoție și 50 ani de fericită căsătorie, o întreită comemorare.

Serviciul divin a fost oficiat de

un sobor de preoți în frunte cu Sf. Sa. Iar răspunsurile la Sf. Liturgie au fost date de un cor țărănesc sub conducerea directorului școlar din localitate.

La priceasnă a vorbit păr. Ioachim Groza din Ponor, dezvoltând în fața unui public numeros pericopa evanghelică.

A urmat apoi sf. Maslu pentru bolnavi, după care preotul Irim Bordea din Mogoș-Mămăligani vorbește despre jubileul de 80 ani al păr. Lazăr. Vorbitorul a arătat publicului

FOILETON

Lumea și sfințenia.

Dacă în ființa noastră am descoperit o seamă de piedeci, cari se interpun în drumul nostru spre sfințenie, neasemănat mai multe descoperim în lumea înconjurătoare. Sunt atât de numeroase formele în cari se îmbracă satana, pentru a ne ademini. încât le întâlnim la fiecare pas. Ne trebuie multă putere de pătrundere, ca să le pricpem rostul, multă putere de rezistență ca să nu ne lăsăm amăgiți, multă voință de a învinge, ca să pășim înainte strecurându-ne ne atinși printre ele.

Aici necredința în Dumnezeu, în opera mânilor Lui, în providența care stă la ocârmuirea acestei lumi se răsfață înaintea ochilor, talmăcită în sute de volume, în reviste și ziare, propovăduită în templele satanei, în adunări publice, dela ca-

tedră, de atâtea unelte inconștiente ale diavolului, având chip omenesc. Colo credința greșită și amăgitoare concepută de-o minte bolnavă, ascunsă cu măiestrie în invelișul cuvintelor frumoase, grupând în juru-i o școală de adepți, cari în numele științei o proclamă drept un nou sistem de cugetare, menit a revoluționa lumea. Dincoace desfrâul cocotat în hainele culturii, sfidează castitatea, moralitatea familiei și a societății. Cu veninu-i distrugător a pătruns în toate ramurile de manifestare ale spiritului omenesc. Dincolo bogăția, făcând impresia a fi suprema posibilitate a fericirii omenesti, cu strălucirea-i orbitoare, impresionează, cucerește, fanatizează. În fața ei se topește cinstea, amuțește adevărul, se întunecă mintea. Nu mai este iubire de aproapele, nu mai este teamă de legi, de responsabilitate înaintea legilor, înaintea conștiinței și a lui Dumnezeu; se înfiripă gândul minciunii, falsului, trădării, furtului și crimei.

Iată și onorurile cu titlurile lor pompoase,

cu scaunele de frunte în adunări, cu lingușirile și ploconeliile celor mai mici, satisfăcând orgoliul omenesc. Iată și puterea de a stăpâni, care ridică pe om înaintea lui însuși, având aerul că-l apropie de Dumnezeu. Și așa se înșiră, se amestecă formele prin cari se vânează după sufletul omenesc.

Prin aceasta nu intenționez o defăimare a lumii. Nu vreau să mă aseamăn nici decum celor cari din mândrie o disprețuesc, sau din pesimism o consideră prea rea decât în ea să mai poată fi loc și pentru bine. Nu sunt nici cinic, nici pesimist. Lumea cu oricâte rele ar cuprinde, nu este de neîndreptat. Pune obstacole împotriva sfințeniei, însă nu este piedecă absolută împotriva ei. Sfințenia poate fi realizată în lume, având o influență binefăcătoare asupra ei, împrumutându-i ceva din gustul ei.

Ori omul trăiește în lume, este legat de ea cu mii și mii de legături. Este un mădular component al organismului ei.

serviciile personale și pastorale ce le-a adus parohiei și neamului octogenarului albit de vremuri.

Munca sa rodnică i-a fost răsplătită cu brâu roșu din partea P. S. Episcop Nicolae Colan.

Ministerul Cultelor a trimis bunului păstor decorația „Răsplata muncii” în grad de ofițer. A răspuns sărbătoritul în cuvinte emoționante.

Apoi încheindu-se serviciul bisericesc preotul Ifrim Bordea a împărțit poporului zeci de cărți de rugăciuni aduse dela Fundația Culturală Regală „Principele Carol” București.

Correspondent.

Conferința de primăvară a preoților din prot. Huedin.

În ziua de 15 Mai a. c., s'a ținut în parohia Aghireș, conferința de primăvară a preoților din protopo-

piatul Huedin, sub președinția P. C. Păr. Aurel Muntean, protopopul tracului.

Conform programului de lucru, la orele 9 a. m., s'a săvârșit serviciul divin, la finea căruia s'a făcut un parastas pentru Arhieriei și preoții decedați din cuprinsul Eparhiei noastre precum și pentru mult regretatul Octavian Goga.

A predicat pr. Nicolae Cosma despre evanghelia zilei. După masă a vorbit poporului pr. Marian Gal despre: „Curentele dușmănoase bisericii și combaterea lor”, iar pr. Vasile Roșescu despre: „Principiile binelui și a răului.”

În conferința intimă s'au discutat chestiuni liturgice și pastorale.

În urmă s'au prezentat lucrările, date preoților, cu subiectul „Cultul morților.”

Pr. TEODOR ȚIBOCA

rască validitatea sau invaliditatea căsătoriei? Americile fiind mai departe s'ar putea imagina o explicare... fantastică.

Nu cumva „criteriul” este „interesul” scaunului papal? Și — vezi

doamne, o fi „etern” dumnealui — dar interesele ca orice interese variază după vremi, oameni și locuri. „Opportunismul” poate fi și el un criteriu. Duce însă la ciudățeni morale.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. P. S. episcop Nicolae Colan, ministrul educației naționale, al cultelor și artelor, care în sărbătorile Rusaliilor s'a ocupat de chestiunile eparhiei, a plecat Marți seara la București.

Chemarea M. S. Regina Maria. Departe de țară marea Regină a răsbolului pentru unitatea națională, adresează un duios apel către copiii țării, spre a strânge în pușculița lor bani pentru frății lor bolnavi.

E „săptămâna copilului” organizată în fiecare an de către Societatea Principele Mircea de sub conducerea M. S. Regina Maria. Oricine citește chemarea așa de impresionantă a celei mai iubite Crăieșe, nu va întârzia să răspundă cu toată dărnicia inimei sale.

Parastas pentru Octavian Goga.

Din inițiativă particulară s'a făcut Sâmbătă, 18 I. c. parastasul de șase săptămâni în catedrala noastră pentru sufletul lui Octavian Goga. A luat parte la trista solemnitate un mare număr de intelectuali și admiratori ai ilustrului defunct. A fost o atmosferă de adâncă durere, ce-și picura lacrimile în atâția ochi fermești de profilul poetului genial.

O mănăstire nouă. Revista „Legea Românească” din Oradea ne aduce vestea îmbucurătoare, că P. S. Episcop Nicolae Popoviciu a hotărât să înființeze o nouă mănăstire de călugări pe locul dela Vadul-Crișului, unde aterizase M. S. Regele Carol II-lea în ziua da 6 Iunie 1930. Mănăstirea va fi loc de pelerinaj, închinare și întărire românească pentru intelectuali, popor și tineretul din „Straja Țării”.

Inițiativa vrednicului ierarh dela Oradea, cinstește ortodoxia ardeleană.

Școala de cântăreți bisericești.

În zilele de 31 Mai și 1 și 2 Iunie a. c., s'au ținut sub conducerea P. C.

Consilier eparhial Andrei Ludu, ca delegat al Consiliului eparhial, examenele primei serii de absolvenți ai școlii de cântăreți bisericești dela Nușeni.

Acești absolvenți sunt:

1. Brișan Nicolae din Buteni, prot. Huedin. 2. Crișan Viorel din Cisteiul-de-Murăș, prot. Aiud. 3. Fereuț Nicolae din Libotin, prot. Lăpuș. 4. Feșteu Gheorghe din Deag, prot. Ludaș. 5. Mateș Dumitru din Bălcești, prot. Huedin. 6. Mureșan Vasile din Deda-Bistra, prot. Reghin. 7. Onețiu Ioan din Albac, prot. Câmpeni. 8. Perșea Nicolae din Libotin, prot. Lăpuș. 9. Suciș Mihail din Gornești, prot. Reghin. 10. Șanta Vasile din Iclandul-mare, prot. Tg.-Mureș. 11. Todoran Dumitru din Ibănești, prot. Reghin. 12. Zileriu Ioan din Nadeș, prot. Reghin.

Datorită bunei metode de predare și străduințelor vrednice de toată lauda a profesorilor și în deosebi a P. C. Pr. Nicodim Belea, directorul acestei școli, toți acești 12 absolvenți s'au dovedit a fi bine educați și temeinic instruiți în toate cele 12 materii de învățământ, ce li s'au propus.

F.O.R.ul din Capitală. În pagina bisericii din Sâmbăta trecută a ziarului „Universul” dl T. P. Păcescu, efor al Patriarhiei publică un articol despre înființarea Frăției ortodoxe române în București. Dsa afirmă, că nu votarea Statutelor este chestiunea esențială, ci elaborarea unei ideologii ortodoxe despre lume și viață, care să arate intelectualilor că ei își pot găsi rostul existenței în cadrele Bisericii ortodoxe. Că ortodoxia nu este nici contra științei și nici a filosofiei, ci prietena lor, făcând apel la ele pentru înălțarea morală a omului.

Nu ne gândim de loc să împietăm asupra hotărârilor ce se vor lua, dar am dori să se treacă mai repede la fapte. Căci F.O.R.-ul în concep-

Ciudățeni morale.

În revista catolică de rit orientat (?), „Cuvântul Adevărului” dela Bixad Nr. 3-4-5, Martie—Mai 1938, părintele ierom. Leon I. Manu, directorul revistei răspunde unor întrebări posibile: dacă sunt valide căsătoriile dintre o romano-catolică și un ortodox; un romano-catolic și o ortodoxă; sau o greco-catolică și un ortodox, în cazul când toate acestea s'au făcut în Biserica ortodoxă, — și dacă se pot revalida la catolicii de rit orientat — și dacă partea culpabilă — adică cea catolică, se poate împărtăși la uniți, fiind refuzată de catolicii plini.

Întrucât primele trei cazuri plausible se pot reduce principiar la formula: dacă este validă căsătoria unui romano-catolic cu un ortodox în Biserica ortodoxă.

Răspunsul la această întrebare este următorul: „Căsătoria este invalidă, propter impedimentum dirimens non servatae formae iure canonico statuta” (pag. 201.)

O astfel de legătură „căsătorească” fiind socotită „pur și simplu un concubinaj” preotul catolic nu poate admite partea catolică la împărtășanie — și „nici preotul unit nu o poate considera altcum decât de

un concubinaj. În urmare nici el nu poate deslega și nu poate admite la sf. împărtășanie” (pag. 203.)

Această măsură unitară și de pură rassă catolică se transformă în variante, când intră în combinație catolici hibrizi.

Dacă un greco-catolic din ținutul Maramureșului sau Rusiei Subcarpatine, român sau rutean, indiferent, se căsătorește cu o ortodoxă în Biserica ortodoxă — căsătoria este validă dar ilicită.

Dacă greco-catolicul însă este ucrainean din Bucovina, Polonia, Canada sau Statele-Unite și America de Sud — căsătoria este invalidă.

Pe ce temei?

Pe temeiul decretelor „S. Cong. de Prop. Fide pentru Galția de dfto 5 Mai 1911, pentru Canada 18 Aug. 1913, pentru Statele-Unite 17 Aug. 1914, pentru America de Sud 27 Martie 1917!

Care este criteriul validării?

Decretele papale?

Și acestea sunt dictate arbitrar sau trebuie să aibă o normă? Între Maramureșul românesc și Bucovina există o diferență de altitudine sau de alte coordonate geografice așa de mari și deosebitoare, încât să hotăr-

Poate rupe orice legături cu ea? Se poate izola complet de influințele ei? Nu. Ceeace nu însemnează ca în lume trăind să se asimileze cu cele ale lumii. Nu este condamnat cu necesitate la o viață ce nu corespunde vederilor sale. Îi rămâne libertatea de a reacționa, de a-și făuri în lume o viață în afară de lume.

Chiar și sfinții, cari temându-se de multiple tentative ale răului, retrăgându-se din lume n'au putut rupe toate legăturile cu ea. De altfel pe această posibilitate, dată în trecut într'o măsură mai mare, azi abia dacă mai putem conta. Mai mulți au fost sfinții, cari în lume fiind, au știut înfrunta ademenirile, păstrându-și curățenia răvnită. Ei ne-au dovedit că răului i se poate opune rezistență, că lumea nu este atât de rea încât în ea să nu se poată trăi demn. Cu această concluzie nu ne este îngăduit a merge prea departe. Să nu ne închipuim că puterea noastră de rezistență este inviolabilă. Adevărul că societatea stricată, poate

vicia și pe cel mai virtuos om, se referă și la voința sfinților de a rămâne sfinți. Deci a trăi în lume nu înseamnă a te lovi de toate relele și a le înfrânge, ba mai mult a le și căuta aceste rele. Puterile omenești de rezistență fiind limitate trebuie erutate. Câte rele nu pot fi ocolite. Faptul nu scade nimic din nimbul sfințeniei. Pot fi acuzați de trădare față de Hristos atâția creștini din epoca perzecuțiilor, cari s'au retras din fața persecuțiilor? Au doară martirajul lor ar fi adus vre-un aport cauzei creștine, când nu era vorba de o luptă dreaptă, de a exterminare în massă? Poate fi cineva acuzat de nesfințenie, dacă azi ocolește anumite ademeniri păcătoase, cari i-ar irosi zadarnic puterile de luptă? Este condiționată cumva sfințenia, de faptul că cineva este obligat să dețină roluri înalte în societate, sau să fie un bogătan sau să trăiască într'o societate de desfranați, de răufăcători, etc.? Nu.

Se schimbă situația când răul nu poate fi

fi evitat, fără a știrbi sfințenia. În acest caz avem fuga dela datorie. Sunt alternative în fața cărora este pus omul. De ex.: A pași împotriva necredinței, pentru întărirea, salvarea credinței celor ce asistă, sau a te retrage fricos în fața pericolului, a lupta împotriva desfrăului, când exemplul tău este mântuitor pentru mulți, sau a face pe indiferentul. Nu mai poate fi cineva urmaș al Mântuitorului când prin el intră scandela în lume, ocupând numai atitudinea negativă. Iisus nu caută discuția cu fariseii, cari întru toate deservesc interesele diavolului, când însă inevitabil trebuie să-i înfrunte nu dă înapoi. cu prețul oricăror suferințe. Ar fi prea ușoară cucerirea desăvârșirii, prea comodă sfințenia în afară de orice contact cu lumea, de orice luptă cu ademenirile ei păcătoase.

Prof. L. G. MUNTEANU

Cetiți și răspândiți „Viața Ilustrată”

ția celor cari l-au organizat, înseamnă *misionarism*. Și el cere acțiune și devotament.

Biserica noastră din Blaj. Comitetul de construcție întrunit zilele trecute în ședință a luat act de donația de 100.000 Lei a Băncii Naționale, ca și de altă sută mii de Lei promisă de prefectura județului, hotărând să accelereze lucrările pentru terminarea frumosului locaș de închinare ortodoxă. Pentru fondurile ce mai sunt necesare, comitetul a intervenit și la alte autorități. Sfințirea acestei biserici va fi unul din cele mai alese praznice religioase.

† **Ovid Densușianu.** Sâmbăta trecută a fost dus la cimitirul Belu și vestitul profesor de filologie romanică dela Universitatea din București. Om de mare talent și de vastă cultură, el a dăruit științei române opere filologice de răsunet universal. Ne amintim că a scris cândva și câteva pagini bune despre chemarea preoțimii noastre. Moare în vârstă de 63 ani. Dumnezeu să-l odihnească cu cei drepecți.

Intrunire colegială la Academia noastră teologică. În ziua de Vineri 24 Iunie a. c. — la sărbătoarea Nașterii Sft. Ioan Botezătorul — se vor întruni în Cluj, după 10 ani dela terminarea studiilor, primii absolvenți ai Academiei noastre teologice, adecă seria anului 1928. Programul e următorul:

1. Liturghie în Catedrală, servită în sobor de preoții seriei, în frunte cu Rectorul Academiei, prof. Dr. L. G. Munteanu. 2. Parastas pentru Episcopul Nicolae Ivan și colegii adormiți. 3. Predică ocazională, de absolventul seriei Pr. Nicolae Radu. 4. Seria va asista la solemnitatea încheierii anului școlar, ce va avea loc în sala festivă a Episcopiei. Un preot din serie va rosti un cuvânt ocazional. 5. Prezentarea omagială la P. S. Sa Episcopul Nicolae Colan. 6. Fotografierea seriei, în frunte cu P. S. Sa și profesorii Academiei teologice. 7. Prânz comun. 8. Vizitarea Muzeului eparhial. 9. Deschiderea condiceii de prezențe a acestor fel de întruniri, cu înserarea primului proces verbal iscălit de cei ce vor participa, și predarea ei spre păstrare Rectoratului.

Sfințirea monumentului eroilor din Valea-Dosului. Duminecă în 8 Mai a. c., pe un timp foarte nefavorabil preoții cercului religios Zlatna s'au întrunit în parohia Valea-Dosului în frunte cu neobositul protopop pār. Petru Popoviciu din Abrud ca să sfințească troița eroilor, ridicată de curând în această comună.

Se săvârșește serviciul divin cu predică, de pār. N. Truța din Presaca-Ampoiului.

După sf. Liturghie se face sfințirea apei, unde vorbește pār. prot. preamărind memoria eroilor dispăruți pe câmpul de onoare.

Mai vorbesc: pār. Gh. Popescu din Zlatna fost locuitor al comunei Valea-Dosului, subvizorul școlar T. Trifa din Alba-Iulia, după cari preo-

tul local P. Calancea mulțumește oaspeților și în deosebi celor ce au contribuit la ridicarea monumentului.

Pār. P. Calancea originar din Basarabia a făcut și alte lucruri bune pentru Valea-Dosului și anume: a zidit casele parohiale, a reparat biserica, a plantat și a îngrădit cimitirul, tot prin colecte făcute de Sf. Sa.

Vin mărturisirile! În ziarul „Unirea” un preot își publică impresiile dela congresul „euharistic” din Budapesta. Din ele am reținut două: că Ungurii în ciuda asigurărilor date, s'au silit să facă *revizionism* cât mai mult și că nu s'a putut ținea nici o liturghie solemnă românească, din lipsă de... cor vocal. Mărturisirile acestea ne arată, cât de zadarnică a fost propaganda zeloșilor vaticaniști de prin Blaj și jur. Poate vor fi mai prudenți de aci înainte, evitând fraternizările regretabile cu ungurii iredențiști.

Sfințirea iconostasului din parohia Gornești. În ziua de 5 Iunie s'a celebrat cu mare fast sfințirea iconostasului bisericii din Gornești. La aceasta solemnitate au luat parte elevii școalelor primare, credincioșii din comunele învecinate Periș și Sânșgerul-de-Pădure cu prapori și steaguri, conduși de preoții lor.

Actul sfințirii a fost oficiat de pār. protoereu stavrofor Ștefan Rusu înconjurat de un sobor de preoți. Răspunsurile la sfânta Liturghie au fost date de frumosul cor al școlii primare din Gornești sub conducerea iscusitei învățătoare dșoara Dora Olteanu. Pār. protopop a rostit o predică avântată, iar preotul Pavel Suciu a mulțumit tuturor pentru praznicul zilei.

Un nou membru de onoare al Academiei Române. În sesiunea din luna trecută d-l prof. I. Lupaș a propus Academiei alegerea ca membru onorific a d-lui Kamil Krofta, ministru de externe al Cehoslovaciei, care este unul din cei mai de seamă profesori de istorie ai Universităților din țara vecină. Alegerea s'a făcut cu unanimitate. O delegație specială îi va duce la Praga hotărârea Academiei Române.

Semne cerești. Ziarele relatează un amănunt semnificativ în legătură cu congresul euharistic dela Budapesta. În clipa când cardinalul Pacelli, ca delegat al Papei, vroia să-și înceapă cuvântarea festivă, se deslănțui ca din senin o furtună violentă cu tunete și trăznete, imprăștiind vertiginos miile de pelerini strănși pe „câmpul Eroilor”. Puțin norocosul sol al Vaticanului fu silit să se refugieze și el, căutând să-și comunice discursul pe undele postului de Radio. Întâmplarea pare a arăta că cerul nu prea fusese de acord cu congresul acesta, mai mult revizionist decât euharistic.

Aviz. În așezământul de ocrotire pentru surdo-muți al Statului din Cluj se primesc fetițe surdo-mute între 8—11 ani educabile și corespunzătoare ca fizic și intelect pentru învățământ. Cererile timbrate însoțite

de actul de naștere și certificatul medical se vor înainta Direcțiunii așezământului până la 1 Iulie c.

— **La Bibliotecă noastră eparhială se găsește de vânzare cu 800 Lei un chivot lucrat din lemn.**

BIBLIOGRAFIE

Preot Gh. Cotoșman: Bănățeni și episcopia Timișorii. Caransebeș, 1938. Un volum de 429 pagini. Târnărul profesor al Academiei teologice din Caransebeș face o expunere largă și vioaie, cu prezentarea de acte și documente număroase, am zice chiar complete, a celei mai actuale probleme naționale din Banat: *Episcopia de Timișoara*. Se știe, că în 1936 adunarea eparhială a Caransebeșului a hotărât cu 32 voturi pentru, 17 contra și 5 albe refacerea unității bisericești a Banatului prin mutarea sediului episcopal din Caransebeș la Timișoara, care este centrul geografic politic și cultural al acestei regiuni. Adversarii acestei hotărâri voiau o nouă episcopie și chiar Mitropolie în Timișoara. În acest caz fiecare din cele două episcopii erau reduse la câte un singur județ. Patimile nu s'au potolit; timișoreni zidesc acum o catedrală monumentală și oferă toate condițiile materiale pentru mutarea episcopiei dela Caransebeș. Aici cuvântul decisiv revine congresului național-bisericesc. Autorul publică și patru scrisori ale neuitatului nostru ctitor *Nicolae Ivan*, care aduce temeuri bune pentru mutarea episcopiei la Timișoara. Cartea e bine scrisă și poate fi utilizată cu folos de toți cari vor să se lămurească în chestiunea aceasta.

Pr. N. Gavra: Adevăratul drum (Nr. 1 din Biblioteca bunului creștin), Abrud. 1938. 64 pag. Prețul 8 Lei. Harnicul profesor de religie din Abrud a pornit o bibliotecă de buzunar cu caracter religios pentru tineretul școlar. Cea dintâi broșură se ocupă în formă ușoară despre condițiile mântuirii, ca să treacă la explicația largă a celor dintâi două taine: botezul și mirul. Autorul ține să arate comparativ care-i doctrina la catolici, protestanți și sectari cu privire la aceste taine. E o muncă utilă, de aceea recomandăm broșura clerului nostru și profesorilor de religie.

A apărut Nr. 6 pe Iunie 1938 al revistei „Viața Ilustrată”, de sub direcția P. S. Episcop *Nicolae Colan*, cu următorul sumar:

I. Mateiu: Octavian Goga — fiul Bisericii noastre. Grigorie T. Marcu: Geniul lui Octavian Goga. I. V. Spiridon: La moartea profetului (poezie). L. G. Munteanu: Poetul erou. Ion Goron: Erou al libertății. Pr. Fl. Mureșanu: Semănător de biruințe. Eugenia Mureșanu: Poveste fără înțeles... și Copii de vis... (poezii). Il. V. Felea: Poezia lui Goga. G. G. Stănescu: Rusalii. Eugenia Mureșanu: Cântărețul. Emil Zegreanu: Serală (poezie). Dr. Const. Stanca: Cum ar putea crește poporul român? Dr. G. Preda: Însemnări ce privesc Igiene și Profilaxia mintală. Iosif E. Nagiu: „Gazeta Transilvaniei”. Il. V. Felea: Din opera savantului G. Marinescu. I. E. Naghiu: Cronica literară: Sf. Ioan Damascenul. Bibliografia traducerilor în românește din literatura patristică. Mirenii și drepturile lor în Biserică. Il. V. F. Cronica internă: Legea învățământului teologic. La Mănăstirea Cozia. Funerariile lui Goga. Mama lui Goga. G. Marinescu.

Adunările eparhiale. Comemorări. Congresul societății femeilor ortodoxe. Minorii și alcoolul. Marea frescă dela Ateneul Român. Il. V. F.: Cronică externă: Liga Națiunilor. D. Hitler la Roma. I. P. S. Patriarhul Miron în Polonia. Noul cabinet ungar. Congresul euharistic. Germanii sudeți. Numeroase ilustrații.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

AVIZ. Se aduce la cunoștința celor interesați că Episcopia noastră a publicat licitație publică pe ziua de 27 Iunie a. c., pentru construirea internatului teologic, iar pe ziua de 11 Iulie a. c., pentru instalarea caloriferului în biserica Catedrală din Cluj. A se interesa la Consiliul Eparhial.

Consiliul eparhial.

Nr. 4311/1938.

Comunicat oficial.

Stațiunea balneo-climaterică „Hebe” din Sânșgeorz-Băi, județul Năsăud, dela poalele și versantul de sud al munților Rodnei, se află la o altitudine de 451 m. și într-o regiune cu climă dulce și ferită de curenți.

Cele 5 izvoare de ape minerale naturale cloruro-sodice bicarbonate „Hebe” sunt cele mai radio-active din România, similare ca acțiune cu apele de Karlsbad și Vichy și sunt indicate în bolile de stomac (gastrite cronice, ulcere gastro-duodenale), în bolile intestinale (colite, constipații) și în bolile ficatului (congestii, scleroze, ictere, colecistite cronice, etc).

În casa Consiliului Eparhial din această stațiune prețul unei camere este pentru preoți 50 Lei, iar pentru alți vizitatori 80 Lei pe zi.

Prenotările se fac la administratorul casei Episcopiei: C. Preot-profesor Ioan Bunea-Năsăud.

Cluj la 4 Iunie 1938.

Consiliul eparhial.

Protopopiatul ortodox român Lăpuș.

Nr. 456/1938. (26) 3—3.

CONCURS

Pentru întregirea postului de preot din parohia *Stoiceni*, protopopiatul Lăpuș, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela 1-a apariție în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela Stat.
2. Circa 8 jugăre sesiune.
3. Casă cu dependințe și grădină.
4. Folosința cimitirului.
5. Lemne din pădurea compozoratului.
6. Stolele obicinuite.

Candidații își vor înainta cererile de concurs potrivit legii în termenul deschis, și cu încuviințarea subsemnatului se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii. În candidație însă fără învoirea P. S. Episcop nu vor putea fi luați.

Lăpuș, la 24 Mai 1938.

Consiliul Parohial în înțelegere cu Oficiul protopopesc.

Ștefan Ghețe, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.